

**МІНІСТЕРСТВО З ПИТАНЬ
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

НАКАЗ

12.05.09

м. Київ

№ 138

Про затвердження Методичних рекомендацій для визначення норм часу з прибирання території місць поховань

З метою розрахунку раціонального завантаження працівників при виконанні робіт з прибирання території місць поховань

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації для визначення норм часу з прибирання території місць поховань, що додаються.

2. Управлінню благоустрою, комунального обслуговування та інженерного захисту територій (Ігнатенко О.П.) надіслати цей наказ до Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій для використання в роботі та подальшого доведення до відома місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Першого заступника Міністра О.Б.Лотоцького.

Міністр

О.Ю. Кучеренко

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Міністерства з питань
житлово-комунального господарства
України

12.05.09 № 138

Методичні рекомендації для визначення норм часу з прибирання території місць поховань

1. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації для визначення норм часу з прибирання території місць поховань (далі – Методичні рекомендації) розроблені з метою розрахунку раціонального завантаження працівників при виконанні робіт з прибирання території місць поховань відповідно до досягнутого рівня техніки, технології, організації виробництва і праці в галузі поховання.

1.2. У цих Методичних рекомендаціях використано терміни, установлені в Законах України "Про благоустрій населених пунктів" та "Про поховання та похоронну справу".

1.3. Відповідно до ст. 86 Кодексу законів про працю України запровадження, заміна і перегляд норм праці провадиться власником або уповноваженим ним органом за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником).

1.4. Норми часу визначаються виходячи з нормальних умов праці відповідно до ст. 88 Кодексу законів про працю України.

1.5. Найменування професій і розряди працівників, які здійснюють роботи з прибирання території місць поховань та для яких визначають норми часу, наведені у Класифікаторі професій ДК 003:2005, затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 26.12.05 №375.

2. Визначення норм часу з прибирання території місць поховань

2.1. Виходячи з практичного досвіду підприємств, що надають послуги з прибирання території місць поховань, розрізняють такі методи нормування часу: на основі детального аналізу, здійснюваного на підприємстві, і проектування оптимального трудового процесу - аналітичний метод;

сумарно без детального аналізу і проектування оптимального трудового процесу, виходячи із статистичних даних про вироблення, витрати часу на виконання роботи за попередній період або експертних оцінок - сумарний метод (досвідчено-статистичний).

Сумарний метод тільки фіксує фактичні витрати праці і не сприяє рішенням задачі підвищення ефективності виробництва. Тому його застосування допустиме лише у виняткових випадках (наприклад, під час нормування аварійних і дослідних робіт).

У разі використання аналітичного методу вводяться обґрунтовані норми, впровадження яких сприяє підвищенню продуктивності праці і в цілому ефективності виробництва.

Таким чином, для визначення норм часу з прибирання території місць поховань рекомендується використовувати аналітичний метод.

2.2. Для чіткого визначення норм часу з прибирання території місць поховань, під час застосування аналітичного методу, рекомендується поділяти на окремі операції і визначати для кожної свій склад робіт.

2.2.1. З урахуванням практичного досвіду підприємств, що надають послуги з прибирання територій місць поховань, рекомендований склад робіт з літнього прибирання передбачає:

а) підмітання території мітлою зі збиранням сміття в купи і транспортування його в окреме місце на відстань до 100 м;

б) миття і поливання території з покриттям і без покриття з шлангів або з відра (лійки), в тому числі:

перенесення шланга на відстань до 100 м;

розмотування шланга і приєднання його до поливального водопроводу;

поливання території;

від'єднання шланга від мережі водопроводу;

прибирання шланга з перенесенням його до місця зберігання;

наповнення відер (лійок) водою з водопроводу з піднесенням їх до місця поливання на відстань до 100 м;

в) очищення кам'яних кюветів (лотків) та приймальних камер зливової каналізації, в тому числі:

очищення кам'яних кюветів (лотків) шириною 25-40 см від сміття і намивання (мула, бруду) лопатою з відвезенням маси на відстань до 30 м;

підймання решіток і відтягання їх убік;

очищення камер лопатою від мулу і бруду, що накопичилися;

промивання камер водою зі шланга;

встановлення решіток на місце;

г) очищення дна басейну, в тому числі:

очищення дна басейну з видаленням мулу і бруду на бровку басейну;

промивання дна водою зі шланга;

г) очищення урн від сміття і промивання урн, в тому числі:

очищення урн від твердих побутових відходів;

транспортування твердих побутових відходів на відстань до 100 м;

транспортування урн у відведене для промивання місце;

миття урн водою із застосуванням скребка та мітли для очищення прилиплої сміття;

транспортування чистих урн на місце на відстань до 100 м;

д) перенесення сміття, в тому числі:

вантаження на носилки з могил (старі вінки і квіти, бур'ян тощо);
переміщення сміття з могил на відстань до 20 м;
вивантаження перекиданням;
повернення до місця накопичення сміття;

є) навантаження сміття на транспортні засоби і вивантаження його, в тому числі:

постановка автомашини, трактора з причепом під навантаження і вивантаження;
відкриття і закривання бортів;
вантаження вручну (вилами, лопатами) в транспортні засоби;
розвантаження сміття.

2.2.2. З урахуванням практичного досвіду підприємств, що надають послуги з прибирання територій місць поховань, рекомендований склад робіт з зимового прибирання передбачає:

а) зрушення снігу товщиною шару більш 2-х см движком у вали або купи;
б) очищення ущільненого снігу скребком з подальшим згрібанням його в купи або вали;

в) сколювання льоду ломом з подальшим згрібанням движком або лопатою в купи або вали;

г) посипання території піском у разі ожеледиці, в тому числі:
вантаження і підвезення піску на тачках або візках на відстань до 100м;
рівномірне розкидання піску тротуаром або доріжкою;
д) очищення від снігу канав і лавок, в тому числі:
очищення канав (лотків) лопатою від снігу з відкиданням його на узбіччя;
змітання снігу з лавок мітлою з подальшим відкиданням його лопатою убік до 3 м;

г) перекидання мерзлого снігу і льоду лопатою з куп на газони і вільні ділянки території;

є) навантаження снігу і льоду, в тому числі:
постановка транспортних засобів під навантаження;
навантаження лопатою в транспортні засоби з куп.

2.3. Для належної організації визначення часу на роботи з прибирання територій місць поховань усі методи виміру норм робочого часу рекомендується складати з таких основних етапів:

підготовка до вимірів часу, що витрачається на виконання роботи;
проведення вимірів часу, що витрачається на виконання роботи;
оброблення даних і розрахунок норм часу.

2.4. З метою отримання достовірних результатів вимірів часу, що витрачається на роботи з прибирання території місць поховань, до підготовчих робіт рекомендується включати:

визначення переліку ручних робіт, які виконуються під час прибирання територій місць поховань;

підготовку приладів для вимірювання норм часу, бланків протоколів результатів вимірів часу (додатки 1-2).

2.5. Найпоширенішими на підприємствах способами проведення вимірів часу є: хронометраж і фотографія робочого часу. При цьому, фактичні витрати часу рекомендується вимірювати за допомогою секундомірів, хронометрів, годинників, хронографів.

За допомогою хронометражу рекомендується визначати тривалість операцій, що повторюються. Основною його метою є виявлення найбільш оптимальних методів роботи і визначення відповідних ним норм часу. Хронометраж дозволяє оцінити організацію робочого місця, диференційовано вивчити структуру окремої операції і умови її виконання.

Фотографія виробничого процесу — це одночасне вивчення витрат робочого часу виконавців, часу використання обладнання і режимів його роботи. Фотографія робочого часу використовується для виявлення втрат робочого часу і причин, які їх викликають, а також для встановлення співвідношення між окремими видами витрат часу.

Таким чином, з метою виявлення оптимальних методів робіт з прибирання території місць поховань і визначення відповідних ним норм часу, виміри часу, що витрачається на роботи з прибирання території місць поховань, рекомендується проводити хронометраж.

2.6. З метою врахування операцій, що не пов'язані безпосередньо з наданням послуг з прибирання території місць поховань, але є невід'ємними під час виконання зазначених робіт, під час визначення норм часу з прибирання території місць поховань рекомендується проводити виміри витрат часу:

на отримання завдання і вказівок щодо виконання робіт;

на час, необхідний для відпочинку та задоволення особистих потреб працюючих.

2.8. Для чіткого визначення кількості часу на кожну операцію з прибирання території місць поховань рекомендується реєструвати тривалість кожної операції з прибирання території місць поховань за показниками секундомірів. Отримані результати щодо тривалості кожної операції рекомендується заносити у протокол (додатки 1-2).

2.9. На підставі отриманих результатів хронометражу рекомендується проводити розрахунки норм часу з прибирання території місць поховань.

Норму часу на ручні види робіт рекомендується розраховувати за формулою:

$$H_p = ОП \cdot K_{nz} \quad (1);$$

де ОП – оперативний час, люд.-год;

K_{nz} – коефіцієнт що враховує витрати часу на підготовчо-завершальну роботу, відпочинок і особисті потреби та час перерв, які пов'язані з технологією і організацією робіт, відсоток до оперативного часу.

**Начальник Управління благоустрою,
комунального обслуговування та
інженерного захисту території**

О.П.Ігнатенко

